

Universitätsbibliothek Paderborn

Rev. P. Francisci Josephi à Rodt Capuccini Anterioris Austriæ Provinciæ. Opus ...

Planctvs Ecclesiæ Et Animæ - Super Caput Primum Lamentationum
Jeremiæ Prophetæ. Allegorice, Et Moraliter Expositus, & Distributus In
Discursus LII. Concinatorios Quadragesimales ... ; Scilicet Liber Vitæ, Et
Excessvs Amoris ...

Rodt, Franz Joseph von

Campoduni, 1680

Pars secunda, Liber vitæ sub præloponitur & ligatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52659)

L I B E R

Vitæ , & Lamentationum ,

Scriptus Intus , & Foris , signatus Sigillis septem.
Thema.

Vidi supra Thronum librum scriptum in-
tus & foris , signatum sigillis septem. *Apoc.*
5. v. 1.

Pars II.

Ponitur Liber Vita sub pralo, & Ligatur.

I.

*Varij lib-
rorum ti-
tuli.*

Titulū liber fortiri sui statum deplorat lugubribus
solet conformiter versibus, eos, *Threnos*, seu *Lamentationes* vocare, *Expositoria*.
materia, quæ in eo tractatur; Sic Ovidius, ac SS. Patribus placuit.
dius versibus in amore, licet *Christus*
minus pudicè, ludens, eos *Liber Vita*
Amore inscripsit, quæis tamen *Liber Vi-*
nullam nisi exilii mercedem *ta*,
meruit, quare demum exul, *Christus*
elegias, quas *Tristium* intitula- *Liber Vi-*
vit, scripsit, tristem exilii sui *ta*,
statum in iis deplorans magis, *Christus*
quàm canens. Sic & Jeremias *Liber Vi-*
Propheta, dum in fine libri sui *ta*,
lamentabilem urbis, & populi *Christus*
mundo

mundo veritatem, & erexit, & annuntiavit. Liber etiam de Amore commodè vocari potest, eò quòd inter omnes virtutes maximè prævaluerit Amor, De me solus Amor, potuit portare triumphum. De quo & dilectus testatur discipulus: Cum dilexisset suos, in finem dilexit eos, & quidem per Excessum Amoris. Quoniam autem propter nimiam caritatem, qua dilexit nos tradidit semetipsum pro nobis: Tristis secutus est, & tragicus Passionis suæ successus, qui merito tractatus, & Liber Tristium inscribitur, quoniam in eo non aliud scriptum reperitur, quàm Lamentationes, & carmen, & vix. Tristis est anima mea, usque ad mortem. Quoniam igitur sigilla signati libri hujus, & Tristium, jam præcedenti discursu aperuimus, ad ipsum porro librum applicando mentis nostræ oculos, miros inusitados, & lamentabiles perferentemur characteres, ipsum librum modò prælo subiectum, & ligatum, inspecturi.

pitulum, & quis ipse liber, de quo in persona Christi David loquitur: In capite Libri, scriptum est de me. Ad litteram, Augustinus per hoc caput, seu Capitulum Libri, primum Psalterii Davidici psalmum intelligit, de Christo conscriptum, in quo maximè fervens ad legem Dei voluntas commendatur: in lege Domini voluntas ejus. Doctor Angelicus cum Hugone Cardinale per Librum intelligit Christum ipsum. Quæ itaque in capite libri scriptum est, id est, sum forma, & exemplum justitiæ hominibus. Caput quidem Libri, esse Patrem cœlestem, asserit Hugo: Itaque in capite Libri, id est, apud Deum Patrem, qui est Caput meum, dicit Christus, scriptum est, ut facerem voluntatem tuam. Sed quæ voluntas in Capite, & Patris æterni Ordinatione (ut cum Angelico loquar) scripta est? Hæc: ut tot offensa, & peccata, quibus à mortalibus fuerat offensus, digna expiarentur victimâ, & sacrificio.

Præscripserat quidem ipse Deus Moyse modum Sacrificii peculiaris, germano suo Fratri, Aaron Pontifici intimandum; videlicet Duos hircos stare faceret coram Domino. Cujus exierit fors Domino; offerret illum pro peccatum; cuius autem in Caprum emissarium; statuet eum vivum coram Domino.

N n n m i n o

Jo. c. 13. v. 1.

Lamentationum in passione.

11.

Psal. 39. v. 9.

Caput libri est Patris

Le. ir. c. 16.

mino, ut fundat preces super eo & emittat eum in solitudinem.

II.

Holocausta non voluit Deus

Psal. 39.
v. 7.

Et quare?

Hebr. 10.
v. 4.

Hebr. 10.
v. 1.

Sacrificia vetera tantum figurata,

Sed mirum, quod hoc loco expressè sacrificium pro peccato prætendat, & præcipiat Deus, à summo Sacerdote magna solemnitate peragendum, cum tamen contrarium attestari regiis Propheta videatur, nolle scilicet immolari sibi sacrificiū propitiatorium, & holocausta. *Sacrificium, & oblationem noluit; aures autem perfecisti mihi. Holocaustum, & pro peccato non postulasti; tunc dixi: ecce venio.* Cur autem holocausta propitiatoria Deus per Davidem recusat? causam dat solidissimam Apostolus. *Impossibile enim est, sanguine taurorum & hircorum auferri peccata: Si ergo taurorum & hircorum sanguine non auferuntur peccata, cur ergo Deus in lege holocausta, & specialissimè, hircum pro peccato offerri mandavit, siquidem immolari hircum pro peccato præcepit Deus, cur efficaciam auferendi peccata non habuit? Utriusque rationem iterum reddit Apostolus: *umbram enim habens Lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum.* Quia ergo sacrificia legis veteris tantum umbra, & figura fuerunt sacrificii veri expiatorii, ideò vim expiandi non habuerunt, umbra enim & figura causæ, non habet causalitatem & vim producendi effectum; & tamen eo ipso, quod*

umbra & figura veri sacrificii propiatorii fuerunt sacrificia veteris testamenti, Deus voluit ea & mandavit tanquam umbram propitiationis, & futurorum bonorum; noluit autem ea, tanquam ipsam imaginem rerum, erat enim sacrificium & oblatio umbratica tantum; *aures autem perfecisti mihi, id est, voluntatem obediendi tibi,* glossatur moralis. Verba hæc sunt Unigeniti Dei, qui factus obediens usque ad mortem, se ipsum hostiam pro peccatis erat oblaturus, uti probè notat Apostolus: *Idèò ingrediens mundum dicit: Hostiam & oblationem noluit; Corpus autem præstasti mihi.* Sequitur Apostolus lectionem septuaginta interpretum, qui (pro aures perfecisti) legunt, *Corpus præstasti mihi.* Nec duæ hæc lectiones sibi invicem contrariantur, sed potiùs se invicem explicant. Vulgaris enim lectio per aures obedientiam Filii Dei, septuaginta autem obedientiæ tam objectum, quam subjectum attingunt, *Corpus autem præstasti mihi.* Hoc est (uti psal. 39. Hugo Cardinalis notat) *ideo Corpus præstasti, quia obedientia fuit in corporis oblatione, & aptando corpus suum Cruci.* Holocaustum, & pro peccato non postulasti, vel (ut Apostoli verbis utar) *Holocausta pro peccato non tibi placuerunt, duo scilicet hirci, emissarius & pro peccato, figurali-*
ter

Glossa]
moralis.

Figurati
Christus.

er oblatis, tunc dixi: Ecce venio, ego Hircus pro peccato figuratus: Nam in capite libri huius psal-
morum (addit Interlinearis) scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam, ut scilicet, aprando mihi Corpus, in ara Crucis fierem Hircus pro peccatis populorum.

catis sistere se voluit aeterno Patri, Filius, & immaculatus Agnus Dei, tanquam Hircus pro peccato; aures perfecisti mihi: Corpus aptasti mihi: tunc dixi: Ecce venio; Quoniam in capite libri (apud Deum Patrem) scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam, & fierem Hircus pro peccato. Deus meus volui.

IV. Observandum autem, quod in veteri testamento, tanquam

Hircus pro peccato humanitas.

Glossa Ordin.

Emissarius divinitas.

Emissarius est genus humanum.

umbra futurorum, non unum tantum, sed duos hircos sistere coram Domino in ostio tabernaculi iussus est Pontifex: Quia (ait Ordinaria) Christus, Deus, & homo: Secundum humanitatem passus, secundum divinitatem impassibilis. Humanitas fuit hircus pro peccato; Divinitas autem Hircus Emissarius, in solitudinem dimissus, id est, in sinum Patris, quo nullus accedit nisi ipse, & Spiritus sanctus, ut eadem glossa commentatur. Et quidem in caelum Divinitas tempore passionis abisse dicitur, non locum mutans, sed quodammodo virtutem cohibens, ut possent impii consummare passionem. Cornelius de Lapide, docet, quod etiam Hircus pro peccato significat Christum immolatum; Emissarius significat genus humanum, quod per Christi mortem, a morte manumissum & liberatum est.

Quoniam igitur noluit Deus holocausta & oblationes umbraticas animalium hircorum, ut iis placaretur, pro vero, & figurato Hirco pro pec-

Voluit, & consensit immolari pro peccatis nostris Dei Filius, non modò tantum in tempore, dum corpus iam sibi erat aptatum, sed ante omnia tempora, Ipse est enim Agnus, qui occisus est ab origine mundi, quia ab aeterno erat scriptum in capite libri apud Deum Patrem: Et quia ab aeterno hanc Patris voluntatem implere non tantum paratus, sed avidissimus erat redimendi humani generis: Ecce ego, mitte me. Volui, ab origine mundi, occisus in figuris, in sacrificio Abel, in agnis, ovibus, tauris, & maximè in Hirco pro peccato. Deus meus volui: Sed ecce, dum ipsum sacrificium figuratum actualiter offerri, & Hircus pro peccato, aeterno Patri, in ostio tabernaculi Legis novae sisti debuit, & ad macellum duci, cepit pavere, & mastrus esse. Et fateri non erubescit: Tristis est anima mea usque ad mortem.

Non quidem, quod voluntas obediendi, patiendi, & se ipsum sacrificandi intepuerit, quæ

V.

Ab aeterno Dei Filius voluit.

Apoc. 13. v. 8.

Marci. 14. v. 33.

Math. 26. v. 18.

In Christo triplex voluntas.

quæ sicut ab æterno clamavit: *Deus meus volui*, ita & nunc clamare non cessat: Volo. Notandum tamen est, quod multiplex in Christo fuit voluntas, increata scilicet, & creata: Creata rursus, alia rationis, alia sensualitatis, seu voluntas carnis. Voluntas increata, quæ ab æterno clamabat, Deus meus volui, non tantum hinc non contradicebat passioni, sed imperabat. & ipsa sententiam dictabat, ut notat Seraphicus in vita Christi. Voluntas verò creata rationalis obediebat, & consentiebat; Voluntas autem sensualitatis, & carnis, nullo modo volebat pati. Hinc ipse testatur Dei Filius ex propria scilicet experientia; Spiritus quidem promptus est, Caro autem infirma. Voluntas divina petebat Justitiam, creata rationalis obedientiam, sensualis à passione liberationem. In hac acri voluntatum concertatione procidens in faciem suam Dei Filius, & humiliter supplicatione ad Patrem recurrens, cum clamore valido, & lacrimis petebat: *Pater, si fieri potest, transeat à me calix iste.* Et hæc petitio, ait S. Bonaventura, fuit tam sensualitatis, quam rationis: Sed sensualitatis tanquam affectantis, rationis autem, tanquam proponens: Et sic ratio pro sensualitate advocavit.

VI. Egit in hæc parte ratio instar Advocati, à simplici rustico ad

advocandum, & supplicandum requisiti, in causa non undequaque justa; Hoc casu prudens, & fidelis Advocatus, causæ periculum rustico exponens, ad desistendum, & se quietandum hortatur, cum nihil sibi videatur evicturus; Si tamen acquiescere nolit rusticus, Advocatus pro viribus quidem clientis causam promovet, & Judici commendat, protestans etiam Judici, se ad hanc causam suscipiendam instanter rogatum, eam meliori modo commendare, nolle verò de cætero officii ejus æquitati præjudicare, si verò compati, & condescendere valeat, pro consolando pauperulo, & simplici cliente, se fore obstrictum.

Sic etiam ratio, non in causæ sensu alitatis æquitate confidens, sed fragilitati ejus & infirmitati compatiens, & ab infirma carne importunè interpellata, apud cœlestem Patrem advocavit: *Pater, si fieri potest, transeat à me calix iste.* Probè autem agnoscens hanc petitionem minus justitiæ, & voluntati esse consentaneam, statim subjecit, protestando quasi: *Veruntamen non mea voluntas, sed tua fiat.* Novi enim, quod in capite Libri, scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam. Hoc est (uti ordinaria glossatur.) Sic est præsinitum apud Deum Patrem, qui est Caput mei, qui sum Liber, id est,

ferma

S. Bonav.
Comp
Theol.
Ver. l. 4.
c. 17.

Divina.

Idem in
vita Christi.
c. 75.

Rationalis
& sensualis.

Marci 14

S. Bonav.
Comp.
Th. verit.
c. 17.

Ratio ad
vocata
sensualis
casu.

Similitudo de ad
vocato.

Glossa
Ordin. in
psal. 39.

forma Iustitiæ hominibus.

In ista ergo Voluntatum concertatione initium sumpsit Liber Tristium, & Lamentationum, & est hoc primum ejus lugubre Caput, & triste capitulum in Monte oliveti Prælo subjectum. Dum factus Dei Filius in agonia, prolixius orabat, colluctante spiritu cum carne, & hoc ad nostram non tam consolationem, quàm instructionem, nempe (teste Seraphico) ut sciamus non esse peccatum, aliquid velle ex sensualitate, quod est contrariam divinæ voluntati. Secundò, ut Martyres Christi non desperent, si mortem horreant, cum eam etiam Filius Dei horruerit, Tertio, ut discamus desiderè petere, scilicet supponendo Voluntatem Voluntati divinæ sicut in capite libri scripta est.

amaritudines tenerrimum Cor Salvatoris occupârunt, quæ tam copiosum ipsi, & sanguineum expresserunt sudorem!

Ut taceam diversas (quas contemplativi offerunt) hujus sanguinei sudoris rationes, unica, præ cæteris omnibus mihi sufficiat, nempe gravitas ipsius peccati; dum iniquitates omnium nostrum humeris Salvatoris, tanquam hirco pro peccato, impositæ, sicut gravissimum prælum, ita Librum Vitæ aggravârunt, & depresserunt, ut prostrato in terram Filio Dei etiam sanguineum expresserint sudorem. Hoc est ergo prælum illud gravissimum, quod Libro Vitæ sanguineas impressit defluentis sudoris rubricas, nulli non, nisi lacrimantibus oculis legendas.

Peccatorum gravitas expressit sanguine.

VII. Plenissimè se quidem Dei Filius Paternæ subjecerat voluntati, prostratus in terram, tanquam vilissimus terræ vermiculus, & Hircus pro peccato mactandus. Nec dubium, quod non tantum Angelus, ad eum confortandum missus, sed omnes cœlestes spiritus Regem suam gloriæ cum summa compassione in terram prostratum, contristatum, pavidum & mactatum, & trementem ad divinæ Iustitiæ severissimum rigorem, spectaverint, maxime dum factus est sudor os, tanquam gutta sanguinis decurrentis in terram. Eheu quantæ angustia, quantæ

Ex istis Libri Vitæ, rubricarum primitiis, & sanguineo sudore maxime apertum fuit septimum Sigillum, scilicet reatus culpabilis, quàm culpabilis & gravis sit peccati reatus, & infinitus suo modo. Est enim culpa mortalis infinita in offensione, quæ nullis holocaustorum sanguine, & sacrificiis, sed solo infiniti pretii sanguine Filii Dei potuit expiari. Apparet secundò infinita in turpitudine, Turpitudinem in se mundi peccatis, Hircus pro peccato, & pro nobis mactandi.

Culpam in se

In Offensione

Turpitudinem

Christus contristatus

S. Bonav. Comp. cit.

Ad nostram doct. trinitatem

Libri Vitæ sub Prælo posuit.

Luc. 22.

ledictum factus, ita vilis, de-
spectus, & abjectus, foetidus &
sordibus sibi innotuit, ut instar
filii prodigi, animalium curæ
destinati, ante faciem Patris,
& cœlestis curiæ comparere e-
rubesceret, alienis licet pecca-
torum sordibus onustus, & sor-
didatus. Tertio, apparuit, cul-

*Gravita-
eo.* pa infiniti ponderis in gravitate,
nam humeris unigeniti Dei Fi-
lii imposita, ita faciem, cor-
pûsque totum depressit, & ad
Angelorum pedes prostravit ac
oppressit, ut sanguineum e-
tiam exprimeret, inaudito mi-
raculo, sudorem. O Præli
pondus! O Torcularis vehe-
mentiam! O peccati gravita-
tem! Quæ sudorem sanguine-
um Filio Dei expressit.

VIII. Nunquid causam habeo gra-
vidam, & ponderosam, Dei
Filium sudore sanguineo per-
fufum cum Seraphico meo allo-
quendi: *Quare rubrum est indu-
mentum tuum, & vestimenta tua
sicut calcantium in torculari?* Tor-

*Torcular
calcavit,* *calcavi solus,* respondet dul-
cissimus Dei Filius, & de gen-
tibus, non est vir mecum. Tor-
cular calcavit, sed non calca-
vit tantum, sed magis ipse cal-
catus est. In iudicio, quando
dies ultionis erit in corde ejus,
calcabit ipse peccatores, sed in
passione ipse calcatus & con-
culcatus, & tanquam prælo aut
torculari pressus fuit, & qui-

dem solus, nam, ut Interlinearis
notat, *Omnes apostoli, relicto eo
fugerunt.* Fugiunt Apostoli,
fugiunt discipuli, fugiunt Chri-
stiani tanquam Hirci Emissarii
in solitudinem festinantes, re-
licto solo Filio Dei inter ho-
stium inimicos, tanquam Hirco
pro peccato.

Hirco emissario omnia pec-
cata, & iniquitates, impreca-
batur super caput ejus Ponti-
fex, & sic dimittebat. Nos,
nos peccatores Hirci sumus e-
missarii, divinæ justitiæ impre-
cationibus, & priorum pec-
catorum foeditate, & gravitate
onerati, & tamen in mundi so-
litudine petulanter oberrantes,
& saltantes, tanta animi levi-
tate, & perulantiâ oberramus,
tanquam nullum sentiremus
peccatorum pondus, & Chri-
sto Hirco pro peccatis nostris
immolato, nullum nos proprio-
rum peccatorum onus preme-
ret.

Sed ô hirci emissarii, ô hirci
foetidi peccatores, Christus Ag-
nus Dei immaculatus pro no-
bis hircus pro peccato factus,
ita sub alienis genuit pec-
catis, emisso etiam sanguineo
sudore, cur non & nos no-
stram sentiamus foeditatem, &
gravitatem peccatorum, sub
tanto præli, & torcularis pon-
dere gementes, & Dei Filio
compatientes, qui meritò con-
queri-

*Nos hirci
emissarii.*

*Maledi-
cione ple-
ni*

*Nec tamè
onus sen-
timus.*

queritur, quod torcular calca-
vit solus, & de gentibus non
est vir secum.

Junge te igitur, ô Anima
peccatrix, & compatere Dei
Filio pro te, sub prælo, gemen-
ti, lege sudoris sanguinei notas
in Libro vitæ expressas, qui li-
gandus ab hostibus conquiri-
tur.

IX.
Ioan. c.
12, 12.

Ligatur
Liber vi-
14.

Cohors autem, & tribunus, &
ministri Iudæorum, compræhende-
runt Iesum, & ligaverunt eum. Li-
gatur liber ad decorem, &
subinde si manibus magnatum
tractandus sit, copertâ, (ut vo-
cant) elegantior, & inauratâ,
ac funiculis sericis vario colore
distinctis ligatur; sed Liber vi-
tæ duris funibus, & ferreis im-
maniter colligatus vinculis,
crudeliter à lictoribus, (nec
mysteria libri signati, nec lite-
ras scientibus, & agnoscen-
tibus) pedibus sacrilegis concul-
catur.

Apud Hug
h. c.

Christus
ligatus
nos soluit.

Notat Augustinus, quod im-
pii lictores compræhenderunt,
& ligaverunt eum, à quo solvi
potius velle debuerunt. Et quinam
lictore ista, qui tam immaniter
Librum Vitæ, Verbo æterno
inscriptum ligant, nisi nos pec-
catores ingrati? qui quantum
in nobis est, Dei Filium denuò
prælo subijcimus, peccatorum
nostrorum onere illum pre-
mentes, & vitiorum nostro-
rum vinculis colligantes, à quo

solvi potius velle deberemus.
Ut enim quondam hircus pro
peccato nostro ligandus, ita
modò venit agnus peccata mû-
di, & vincula pravitatis nô-
stræ soluturus, ad dandam per-
vincula & captivitatem suam
nobis tanquam hircis emissariis
libertatem.

Huc ergo properent hirci ^{psal. 106.}
fœtentes emissarii, peccatores, ^{v. 10.}
*sedentes in tenebris & umbra mor-
tis, vincti in mendicitate & fer-
ro, sedentes perseveranter, in
tenebris, ignoranter, in umbra
mortis, culpabiliter, vincti pœ-
naliter in mendicitate penuriali-
ter, & ferro, obstinatè; prope-
rent, dico, ad sacrata hæc vin-
cula peccatores vincti, ut vel
per contactum horum vincu-
lorum ipsi à suis vitiorum vin-
culis solvantur.*

Ad vin-
cula Chri-
sti recur-
rite.

Et siquidem Catena, qua
Christi Vicarius Jerosolymis
tenebatur ligatus, Romam al-
lata cum illa se, conjunxit, &
sua virtute obsessum Ottonis
Imperatoris comitem à maligni
spiritus captivitate liberavit,
ita vincula peccatorum nostro-
rum supplices innocentis Sal-
vatoris vinculis innectentes,
per ea à maligni spiritus ser-
vitude liberationem rogemus,
ut sic cum Psalmista dicere va-
leamus, *dirupisti Domine vincula
mea.*

Vincula
non deno-
danda,

Psal. 115.
v. 17.

Hug. Car-
din. hic.

Optimè notat Hugo Cardi-
nalis

nalís: Non dicit denodasti, sed dirupisti, quod utilius est: hinc & Hieronymus: Herenti in salo navicula, funem magis præscinde, quam solve. Quod enim solvitur tantum & denodatur, facile iterum ligatur. Denodant his sacris temporibus Christiani per Paschalem conscientiae emundationem vincula sua, & funes peccatorum, mox iterum in ipsis festivi temporis solem-

nitatibus, antiquis computationum, malarum societatum lasciviarum, vinculis innodandi. Non sic, non sic charissimi: Non denodemus, & solvamus tantum, sed dirupamus vincula eorum, ut ita liberi, liberè Libri Vitæ imitari vitam, & sequi mandata valeamus, inscribendi Libro aeternæ Prædestinationis, & Vitæ, Amen.

S. Hieron.
in prologo
Bibl.

Sed rum-
penda.

LIBER

Vitæ, & Lamentationum,

Scriptus Intus, & Foris, signatus Sigillis septem.

Thema.

Vidi supra Thronum librum scriptum intus & foris, signatum sigillis septem. *Apoc. 5. v. 1.*

Pars III.

Expediuntur reliqua de Libro Vitæ.

IN magna semper æstimatione, & pretio fuerunt gravium auctorum libri, & manuscriptorum, prout de seniore, junior Plinius testatur, unicum ab ipso conscriptum volumen Electorum Romanorum (licet nondum perfectum) à Largio Licinio 40. millibus nummum

sollicitatum fuisse. Testatur pariter Lactantius Sibillæ Cumanæ scripta trecentis coronatis fuisse coempta, ut alios libros & manuscriptorum præteream magno pretio conquisita.

Christum Jesum, Librum Vitæ, & veritatis tanti æstimaverat Doctor gentium, ut ad om-

1.
Mañulus
Colloq.
23. mihi
fol. 767.
Libri gra-
vium au-
ctorum
magni æ-
stimantur